

TOIMINTAMALLEJA HAASTEELLISEN KÄYTTÄYTYMISEN LIEVITTÄMISEKSI

HAASTEELLINEN KÄYTTÄYTYMINEN	TOIMINTAMALLIT
Äänekkyyks, huutelu, huuto	<ul style="list-style-type: none"> • Tarkistettava, ettei kyseessä ole masennus, kipu, hoitamaton sairaus, fyysinen epämukavuus • Ympäristön yli- tai alistimulaation vähentäminen • Virikkeiden lisääminen • Hiljainen taustamusiikki, nauhoitetut äänet, esim. aaltojen äänet ”valkoisena meluna”
Uni-valverytmin häiriö	<ul style="list-style-type: none"> • Päiväunien ja vuoteessa vietetyn ajan rajoittaminen • Kirkasvalohoito
Vaeltelu	<ul style="list-style-type: none"> • Tilojen tunnistamista helpottavien merkintöjen käyttäminen • Geroteknologian käyttäminen, esim. ovissa, porteilla huomataan hlön poistuminen • Jos muistisairas vaeltaa tyytyväisenä, on viisainta varmistaa turvallinen kulkureitti
Harhaluulot	<ul style="list-style-type: none"> • Selkeät päivärutiinit • Henkilö- ja ympäristömuutosten välttäminen • Tarvittaessa virhetulkintojen karsimiseksi peilien ja television poistaminen • Elämänhistoriaan perehtyminen, altistavien tekijöiden karsiminen
Aistiharhat	<ul style="list-style-type: none"> • Somaattisen tilan tarkistaminen • Lääkityksen tarkistaminen

(Lähteet: Erkinjuntti Timo, Rinne Juha & Soininen Hilikka (toim.) 2010. **Muistisairaudet**. Duodecim. Helsinki
Erkinjuntti Timo, Alhainen Kari, Rinne Juha & Soininen Hilikka (toim.) 2006. **Muistihäiriöt ja dementia**. Duodecim. Helsinki)

Hyvä muistaa:

Etenevän muistisairauden yksilölliseen etenemiseen ja oireistoon vaikuttaa mm.

- sairastuneen peruspersoonallisuus
- sairastuneen eletty elämä kaikkine kokemuksineen, tunteineen ja totuttuine tapoineen
- muistisairauden diagnoosi (kukin sairaus vaikuttaa eri kohdissa ja eri tavoin aivoihin)
- muistisairauden vaikeusaste
- kommunikaatiovaikeudet
- kipu, matala verenpaine, väsymys tai muu epämukavuus
- läheisen/hoitajan (kielteinen) suhtautuminen sairastumiseen
- haasteet sairauteen sopeutumisessa
- turvallisuuden tunne, ärsykkeiden määrä ja ympäristön rauhallisuus / levottomuus
- hoidon ja kuntoutuksen vastaaminen yksilöllisiin tarpeisiin